

1. Elif, kendisini hiç tanımadığı bir ortamda buldu. "Mavi Ay Otel'i'ne hoş geldiniz!" diyordu sevimli bir bayan görevli. Ne olduğunu anlayabilmek için çevresine bakındı. Salonun pencerelerinden ufuktaki kocaman, mavili beyazlı topu gördü Elif. Dünya'nın uzaydan görünüşüydü bu. Elif,
- Neredeyim, diye sordu.
 - Ay'dasınız Elif Hanım, dedi görevli.
 - Nasıl geldim buraya?
 - Dünya'dan Ay'a servis yapan uzay mekiğimizle geldiniz.
 - Hiçbir şey anımsamıyorum.
 - Bu doğal efendim! Ses hızının beş katı bir hızla yapılıyor uçuşlarımız. Bu da kimi konuklarımızda geçici bir unutkanlığa yol açıyor.

Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Olay
B) Yer
C) Zaman
D) Şahıs

2. Vakıf, kişisel bir çalışma ve gayretle elde edilen imkânların ve mal varlığının gönül rızasıyla paylaşılmasını öngören hukuki bir sistemdir. Tarih boyunca süregelen yardımlaşma ve dayanışma duygusunun kurumsallaşmış hâlidir. Vakıflar, tüm insanlığın mutluluğunu amaçlar; belli bir amaçla kurulur ve bunun dışında faaliyet gösteremez.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bilgilendirici bir metindir.
B) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
C) Tanımlama yapılmıştır.
D) Örnelemeye başvurulmuştur.

3. Şanlıurfa'nın tarihî Urfa denen kısmında gördüğümüz güvercinler bizi şaşırttı çünkü sayıları çok fazlaydı. Meğer tarihî Urfa'daki taş evler, minareler ve kuleler bu güvercinlerin mekânıymış. Neredeyse her yapının duvarında, kuşlar için yapılmış olan ve "kuş sarayı" adı verilen evler var. Güvercinlerin mekânı olan bu yapıların arasındaki labirenti andıran dar sokaklardan geçerken buradaki gündelik yaşamın hareketli anlarına şahit olduk. Balıklı Göl'ün bulunduğu devasa avluya geldiğimizde balıklar bizi suların serinliğine alıp götürdü.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezi yazısı
B) Biyografi
C) Masal
D) Hikâye

4. Sait Faik Abasıyanık, Adapazarı'nın yerli ailelerinden olan ve Abasıyanık diye bilinen bir aileden gelir. Babası belli bir süre memurluk yapan, daha sonra ticaretle uğraşan Mehmet Faik Bey'dir. Annesi, Adapazarı'nın ileri gelenlerinden Hacı Rıza Bey'in kızı Makbule Hanım'dır. Gelir seviyesi oldukça iyi bir aile ortamında mutlu bir çocukluk hayatı yaşayan Sait Faik, disipline sığmayan mizacı, biraz da şartların zorlaması yüzünden düzenli bir öğrenim görememiştir.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezi yazısı
B) Hikâye
C) Tiyatro
D) Biyografi

5. **Aşağıdakilerden hangisi hikâye edici bir metin değildir?**

- A) Her gün kızak kayma yarışı yapıyorduk. Caminin yanındaki çarşıya çıkan yokuş, oyun yerimiz olmuştu. Üçümüz, kızıya çekerek yokuşun başına varıyor, oradan aşağıya kadar kayıyorduk.
B) Çiftçinin atı, sahibine uzun yıllar hizmet etmiş ama sonunda çalışamayacak kadar yaşlanmış. Bunu iyice anlayan sahibi, atına "Seni artık istemiyorum, ahırından git!" demiş.
C) Sibiryaya kurdu, kızak çekme ve bekçilik işlerinde iyi olan, sıcaklığı sevmeyen bir köpek türüdür. Gözleri biraz ürkütücüdür ama gerçekte sevecen ve yaramaz bir köpektir. Oyuncudur, bu yüzden çocukların çok sevdiği köpek türlerinden biridir.
D) Polat ve Ali, eski bezlerle ve hasır parçalarıyla ağacın dalını sarmaya başladılar. Yoksa bu dal, kışın sonuna kadar dayanamayacaktı. Dalı sardıktan sonra diğer ağaçları da kontrol ettiler.

6. Serdar'ın akvaryumunda birbirinden güzel üç tane balık vardı. Serdar bu balıklara gözü gibi bakıyor, hiçbir şeylerini eksik etmiyordu. Bu kadar ilgi ve sevgiye rağmen balıklar çok mutsuzdu. Altın renkli balık, siyah renkli balığa bakıp iç çekiyor ve "Ne güzel bir rengi var, hele uzun siyah kuyruğu yüzerken ne de güzel dalgalanıyor! Ne olurdu ben de onun gibi siyah olsaydım ya da şu kırmızı balık gibi kırmızı olsaydım?" diyordu. Kırmızı renkli balık ise "Ne olurdu ben de geceler kadar kara ya da şu altın renkli balık gibi pırıl pırıl olsaydım?" diye üzülürdü. Siyah renkli balığa gelince o da "Neden kırmızı ya da altın gibi pırıl pırıl değilim?" diye söylenirdi bütün gün.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fabl türünde yazılmıştır.
B) Konuşmaya başvurulmuştur.
C) Deyimlere yer verilmiştir.
D) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.

PARÇADA ANLAM - 5 (Anlatım Yöntemleri - Hikâye Edici ve Bilgilendirici Metinler - Gerçek ve Kurgu - Metin Karşılaştırma)

7. Ben lezzetli ve tatlı bir şeftalidim. Cildim ütülenmiş gibi dümdüz ve inceikti. Yanaklarıma gelince onlar sarıdan pembeye dönmüş ve kızarmıştı. Sabahın taze çiğ damlaları henüz yıkanmışım gibi kabuğumun üstündeydi. İçimdeki iri çekirdek yeni bir şeftali ağacının tohumu olmayı düşleyip duruyordu.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kurguya dayalı bir metindir.
B) İkilemelere yer verilmiştir.
C) Konuşurma sanatından yararlanılmıştır.
D) Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.
8. Nasrettin Hoca'nın canı ciğer çekince ciğerciye gitmiş. Ciğeri alırken adama "Bunu nasıl pişireyim?" demiş. Adamcağız üşenmeden bir ciğer yemeği tarifi yazıp Hoca'nın eline tutuşturmuş. Hoca, elinde ciğer, ağız sulana sulana evin yolunu tutmuş. O sırada bir çaylak, Hoca'nın elinden ciğeri kapıldığı gibi havalanmış. Hoca, uzaklaşan çaylağın ardından elini sallayarak avazı çıktığı kadar bağırmış: "Ağız tadıyla yiyemeyeceksin, tarifi bende!"

Bu fıkrada anlatılan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hoca'nın ciğerciden aldığı ciğeri çaylağa kaptırması
B) Ciğercinin, Hoca'ya ciğer tarifi vermesi
C) Hoca'nın, ciğerini kapalı çaylakla dalga geçmesi
D) Hoca'nın ciğer yemeği yapmayı öğrenmesi

9. Bayan Şiir — (İniltili bir sesle) Ah, birisi bana yardım etse!
Sözlük — (Soldaki kitapların arasından çıkar, boynunda sözlük kabı biçiminde bir karton asılıdır.) Kulağıma bir ses geldi, birisinin beni çağırdığını sanıyorum.

Şiir — (Masanın önündeki iskemleye çıkmak için eğilmiştir.) Siz misiniz Bay Sözlük?

Sözlük — (Şiire doğru giderek) Evet benim. Orada ne yapıyorsunuz? İskemlenin üstünde ne yapacaksınız?

Şiir — Bugün öğleden sonra küçük bir kız beni burada yüzüstü bıraktı. Sonra biri gelip beni sertçe kapadı. Bana yardım ediniz Bay Sözlük. (Sözlüğün yardımı ile ayağa kalkar.) Çok üzüntülüğüm. (Inleyerek ağlamaya başlar.)

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Masal
B) Hikâye
C) Tiyatro
D) Fabl

1

Kurdun biri, nehirden su içen bir kuzuyu gözüne kestirmiş. Kuzuya, "Sen benim içtiğim suyu niye bulandırıyor?" demiş. Kuzu, "Ben sizin suyunuzu nasıl bulandırırım? Siz yukarıdasınız, ben aşağıdayım. Su yukarı doğru akıyor ki!" demiş.

2

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde küçük bir kulübede karısı ve yedi çocuğuyla birlikte yaşayan yoksul bir oduncu varmış. Oduncunun en küçük çocuğu Parmak kadarmış. Bu yüzden ona Parmak Çocuk adını vermişler. Günün birinde parasızlıktan yiyeceksiz kalmışlar. Ne yapacağını şaşırarak oduncu, çocuklarını götürüp ormana bırakmış. Çocuklar ormanda yalnız kaldıklarını anlayınca ağlamaya başlamışlar. Parmak Çocuk bir ağaca tırmanmış ve ileride bir ev görmüş. Gidip kapıyı çalmışlar. Kapıyı açan kadın "Burası devin evidir. O, çocukları yer. Hemen gidin buradan!" demiş.

10 ve 11. soruları bu metinlere göre cevaplayınız.

10. Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biridir?

- A) Tekerleme kullanılması
B) Kurguya dayalı olması
C) İkilemelere yer verilmesi
D) Benzetme yapılması

11. Numaralanmış metinlerin türleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2
A) Hikâye	Masal	
B) Fabl	Masal	
C) Masal	Efsane	
D) Fabl	Hikâye	

12. Karşımızda bir çam ormanı... Güneş çoktan doğmuş; arı, kuş, sinek sesleri etrafı sarmış. Güneş ışıkları ağaçların yaprakları arasından süzülüyor. Çam kokuları insanın ciğerlerini ferahlatıyor. Yağmur sularından oluşan incecik derenin şırıltısı etkileyici bir müziği andırıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı duyuyla ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.
B) Benzetme yapılmıştır.
C) Betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Kişileştirmeye başvurulmuştur.